

SZILÁGY SOMLYÓ

MEGJELENIK HETENKÉNT

Előfizetési díj

Egy évre 10 Pengő, 1/2 évre 5 Pengő, 1/4 évre 2:50 P.
számonként 20 fillér.

Társadalmi és politikai hetilap

Hirdetések díjai:

Hivatalos hirdetések félhasábig 10 Pengő,
nyilttér soronként 50 fill. Álláskeresők hirdetése 1 P

Egy évforduló jelentősége.

Sorsdöntő idők forгатagában az évfordulók és megemlékezések jelentősége elhalványodik. Az események gyors egymásutánja mindenkit arra kényszerít, hogy a múlttal nem törődve, csak a jelen és a jövő kérdéseivel foglalkozzék. Ha az életnek ebben a szakadatlan rohanásában egy pillanatra megállunk és visszaemlékezünk, úgy ennek az az oka, hogy vannak évfordulók, amelyek mellett — szó nélkül — elhaladni nem lehet. Háborus közellátásunk történetében igen fontos dátumot jelent a mai nap. Egy esztendővel ezelőtt szólította Kormányzó Urunk a közellátás élére dr. Szász Lajost. Nemzetek és országok történelmében egy esztendő lepergő szem a történések nagy homokórájában. De valahányszor a népek sorsában az élet és halál kérdése felmerül, egy esztendő olyan hosszú idő, amely alatt az ország jövője évtizedekre is eldőlhet. A magyar közellátás az elmúlt esztendő folyamán legnehezebb küzdelmeit vívta meg. Mig odakint a fronton a magyar honvédek küzdöttek a magyar jövőért, ezalatt idebenn a belső fronton nem csekély erőfeszítésekkel kellett biztosítani ennek a magyar jövőnek gazdasági fundamentumait. Közellátásunk ezen tulmenően gazdasági életünk elkövetkezendő esztendőinek biztos, erős alapjait kellett elhelyezni 1 esztendő alatt. Ebben az alapozó munkában azé a közellátási miniszteré az oroszlánrész, aki egy esztendő óta irányítja mindnyájunk gondját, a közellátásnak mindenkit egyformán érdeklő és érintő kérdéseit.

A közellátási miniszter szerepe a leghálátlanabb. Nincs olyan intézkedése, amely valamely társadalmi réteg életmegnyilvánulásait ne érintené. Nem számíthat zajos sikerre, üdvözlő szónoklatokra és munkájának eredményét csak késő évek múltával ismerik el. Áldozatos magyar lélek, páratlan munkabírási és erős elhatározás szükséges ahhoz, hogy valaki azt a feladatkört betöltse. Számolni kell azzal, hogy minden hibáért, bajért ő felelős, számolni kell azzal, hogy egymással ellentétes érdekekkel kell megküzdeni s azokat egymáshoz igazítani és számolni kell azzal, hogy munkáját sohasem fogja a közvélemény megalégedéssel kísérni. Ennek a feladatnak csak hétpróbás magyar ember, az állam szolgálatában felnőtt s a közérdeket mindenkor szentnek és sérthetetlennek tartó férfi tud megfelelni.

Amikor dr. Szász Lajos egy évvel ezelőtt hivatalát elfoglalta, világosan

látta a reá váró nehézségeket. Súlyos örökséget vett át. Egy elődje a miniszteri asztal mellett halt meg pihenést nem ismerő munkája áldozataként. Közvetlen elődjét súlyos betegség akadályozta abban, hogy munkakörét továbbra is betöltse. Mindenki tudta a közellátás terén megoldásra váró feladatokat, de kezdeti nehézségek miatt azoknak rendszeres leküzdése mindig kése delmet szenvedett s így kialakult az a szokás, hogy a pillanatonként felmerülő kérdéseket pillanatnyi megoldásokkal, rögtönzésekkel küzdjék le. A miniszter munkája kezdetén számotvetett az emberi és anyagi, de erkölcsi erővel is. Érezte és tudta, hogy egy cél érdekében minden áldozatot meg kell hozni s ez a cél a rendszeres közellátás megteremtése. E fogalomba beletartozik az élelmezés, az ipari ellátás és a kettőt egybefogó árpolitika feladatainak rendszeres megoldása.

Minden építkezés az alapok lerakásával indul meg. A közellátásnál is be kellett ágyazni időállóan azokat a tartóoszlopokat, amelyekre azután tovább lehet építeni. E tartóoszlopok megerősítése nem ment minden baj nélkül. A kedvezőtlen terméseredmények és a cséplési ellenőrzés hiányosságai következtében miniszteri működése első időszakában súlyos rendszabályokhoz kényszerült nyulni. A kenyérfejadag leszállítása, a gazdák újabb elszámoltatása, semmiesetre sem voltak alkalmasak arra, hogy a közhangulatot emeljék és a miniszter személye iránt érzett bizalmat fokozzák. Az igazi államférfiu azonban nem törődik a nemzet élete érdekében végzett intézkedések pillanatnyi hatásával. Neki a jövőnek kell dolgoznia. Szász Lajos érezte az intézkedések súlyosságát, de tudta, hogy a pillanatnyi korlátozás és megtartóztatás meghozza majd a gyümölcsöket. Nyugalmát nem befolyásolta a pillanatnyi közhangulat és számításait sem zavarta meg a sötétenlátók rémült hirverése. A közellátási rendszer felépítése volt a cél s mindaddig, amíg az építés befejeződött, csak pillanatnyi megoldásokkal lehetett az időnként felmerült bajokat orvosolni.

A közellátás megszervezésénél figyelem mindenre kiterjedt. Felismerte a mezőgazdasági termelés helyes irányításának szükségességét és ugyanakkor mély emberismerete számot vetett azokkal a körülményekkel, amelyek ezt Magyarországon sikeressé tehetik. Egy esztendő alatt számtalanszor hangoztatta, hogy a magyar mezőgazdaságot egyetlen óriási hadiüzemmé kell tenni, mert

különleges viszonyok között nem szabad és nem lehet a különböző termelési ágaknak önös célokat követni. Csak a hadiüzemmé tétel a célszerű termeléssel és a munkaerők kellő felhasználásával biztosíthatja azt a szükségletet, amely a fogyasztókat kielégíti. Bátran vállalta az ország lakosságáról történő gondoskodást, de mindenkor meg volt a bátorsága ahhoz is, hogy nyíltan megmondja: a közellátási miniszternek az a kötelessége, hogy mindenki számára biztosítsa a megélhetéshez legszükségesebb cikkeket. Az, hogy valakinek minden igénye kielégüljön, nem lehet kötelessége sohasem. Az élelmezési feladatokon túl szivügyének tartotta a ruházkodási lehetőségek rendezését. Számította a divatot, a hivalkodást és a fényűzést, de az adott körülményekhez képest biztosítani szeretné a lehetőségek határáig a termelők és a dolgozók tömegeinek ellátását a legszükségesebbekkel. Egy esztendő alatt sikerült megteremteni az összhangot a termelő és a fogyasztó, a közvetítő kereskedő és az elosztó hatóság között s ezzel a magyar közellátás építménye befejezést nyert. A magyar gazda az új rendszelvényében hozzákezdhet az őszi munkához, a magyar munkás végezheti fontos feladatát, a magyar kereskedő új hittel és munkakedvvel tölti be nemzetfentartó hivatását s a magyar fogyasztók számára is biztató világosságot jelent a téli sötétségben a kenyér fejadag emelése.

Miniszterségének egyéves fordulóján nem nyújthat át miniszter szebb ajándékot az ország népének, mint azt, hogy lehetővé tette a nagyobb darab kenyeret. Amikor pedig az Uristennek hálát adunk azért, hogy gondoskodása közepette nem feledkezett meg rólunk és megköszönjük neki a mindennapi kenyeret, szálljon imádságunk egy mondata azért az emberért, aki egy esztendőn keresztül éjt nappá téve dolgozott, küzdött és harcolt az ország jobb el látásáért.

Egyházi, közigazgatási és kereskedelmi nyomtatványokat jutányos áron készít a SZIVÓS és NAGY könyvnyomda.
SZILÁGY SOMLYÓ,
Kossuth L. utca

Hogyan építsünk falun óvóhelyet?

A légiháboru eszközeinek fejlődése és azok tömeges alkalmazásának következtében, ha nem is rendszeresen, de előfordulhat, hogy az ellenséges légierő nemcsak a fontos iparvidékeket, fontosabb városokat és katonai célokat fogja támadni, hanem egyes községeket is érhet légitámadás. Akár azért, mert az előbb említett céltérületeken, vagy azok közelében fekszenek, akár, mert a lakosság erkölcsi erejének megtörése érdekében terrortámadások céljait választják ki e falvakat.

A légitámadások határának szempontjából a faluk a városokkal szemben azonban lényegesen kedvezőbb helyzetben vannak. A szétszórtabb település, udvaros, kertes, földszintes házak miatt a rombolóbombák részben kevesebb épületet veszélyeztetnek, részben pedig az összedülő földszintes házak törmelékének veszélyessége is lényegesen kisebb, mint a többemeletes városi házaké. Igaz, hogy gyújtóbákkal szemben a pála- vagy eserépfedeles falusi házak lényegesen érzékenyebbek a városi házak miatt, hacsak nem nagyon szeles az időjárás, a tűz tovaterjedése könnyebben is meggátolható.

Az életvédelem szempontjából a gyújtó bombák hatása nem jön számításba, ezért csak a romboló- és aknabombák hatása elleni védekezéssel foglalkozunk. Mindkét bombafajnál a robbanó erejű — légnyomás és szivás — a közelben fekvő épületeket összedönti. Ezért az épületekben tartózkodók elpusztulásával számolhatunk. Ezenkívül a rombolóbombák szétrepülő repeszdarabjai a szabadban, valamint a robbanás pontjától távolabb fekvő házakban tartózkodók testi épségét veszélyeztetik. A vert falu és vályogházak ugyanis szilánk ellen nem védenek, mert azokat a szilánk átüti.

Az eddig mondottakból a személyvédelemmel kapcsolatban megállapíthatjuk, hogy elégséges, ha olyan óvóhelyi védelemről gondoskodunk, mely a légnyomás és a szilánkok ellen oltalmat nyújt. Mindkét hatás a föld felszínére felett érvényesül, tehát készenfekvő, hogy semmi mást nem kell tennünk, mint a föld felszínére alá kell mennünk és akkor életvédelmünkről már majdnem teljes biztonsággal gondoskodtunk is. E védekezési mód két legalkalmasabb eszköze a rögtönzött árokóvóhely. Mindkettőnek nagy előnye, hogy jóformán minden költség nélkül saját magunk is elkészíthetjük házuk udvarán vagy kertjében.

Rögtönzött pinceóvóhelyről minden domboldalba, vagy hegyoldalba vágott, illetve épített pincét felhasználhatunk. Az ajtóhoz vezető lejáratot, ha lehet süllyesztjük be a földbe úgy, hogy a lejárattal az ajtóhoz ne szemben, hanem oldalról vezessen és az ajtó a föld színe alatt nyíljon, ha ez nem lehetséges akkor 10—15 cm.-es faoszlopokból és deszkákból, vagy rőzsekötegekből, vagy termésköböl az ajtó elé 80 cm. — 1 méter távolságba, az ajtó magasságának megfelelő 1—3 méter hosszú kerítést készítünk és ennek a külső oldalán annyi földet, homokot halmozunk fel, hogy az

felül is legalább 40 cm. legyen. Laza földnél, hogy ne kelljen abból túl sokat odavinnünk a földhányás másik oldalát is megtámasztjuk. Akár kis körakással, akár vesszőfonással, vagy bármily más a portánkon található és megfelelő anyaggal. Ezáltal az óvóhelyek bejáratát mind a légnyomás, mind a szilánkok hatása ellen megvédtük. A pincét belülről takarítsuk ki, készítünk ülőhelyeket és gondoskodjunk világító eszközökről. A nagyobb pincéknek azt a részét, ahol a légitámadások alatt tartózkodni akarunk, gerendákkal és oszlopokkal ducoljuk alá. Hasonlóképp rendezhetjük be a házakban levő kőpincéket is. Ezeknél azonban az ablaknyílásokat — szilánk és légnyomás ellen — erős, földbevert karók közé elhelyezett 2—3 sor hasábfával torlaszoljuk el, vagy pedig deszkázzuk be és 50—60 cm. vastag földhányást dobunk a deszkák elé. Fával zsuppal, náddal fedett udvari pincéket ne használjunk rögtönzött óvóhelynek, mert ezek tetejét a légnyomás bedönti és így a benttartózkodók többé-kevésbé könnyebben-súlyosabban megsérülhetnek.

Abban az esetben, ha az előzőekben ismertetett pincénk nincsen, akkor udvarunkon, kertünkben rögtönzött árokóvóhelyet készítünk. Az óvóárok helyéül az udvarnak, kertnek azt a szabad részét válasszuk, amelyet házunkból gyorsan és akadálymentesen el tudunk érni. Épületekhez 4—5 méternél közelebb ne építsünk árokóvóhelyet. Fáktól pedig oly távol helyezzük el, hogy ha azok kidőlnek, rá ne eshessenek. A hely kiválasztásánál ugyancsak kerüljük el a pöcegödrök, árnyékszékek és trágyadombok környékét. Az óvóárok hossza annyiszor 60 centiméter legyen, ahányan használni akarjuk. Tehát például egy öttagú család részére három méter hosszú árok szükséges.

Az árok 1 méter 80 centiméter — 2 méter mély, alul 60—70, felül 1—1 méter 20 centiméter széles legyen. Az oldalait bömás ellen rőzsefonattal burkoljuk. Az árok tetejére egy másfél méter hosszú méterfákat helyezzünk. Ezt hosszirányban gallyakkal, kukoricaszárkével, szőlővenyigével fedjük be. Erre vékony, pár cm. rétegben falevelet, alomszalmát terítsünk szét, majd pedig harminc ötven cm.-es földréteggel borítsuk be. A bejáratot enyhé lejtéssel, vagy földlépcsőkkel készítjük. A földlépcsőket azonban karókkal és deszkadarabokkal is kirakhatjuk. A légnyomás hatásának csökkentésére a lejáratot ne az árok hosszirányában folytatólag csináljuk, hanem valamelyik végén, az árokra derékszögben készítjük el. Az óvóárok talpán célszerű kb. 30 cm. magas patkát készíteni, hogy erre leülhessünk. Természetesen ennek az oldalát is lássuk el vesszőfonással, nehogy beomoljon. A hűvös és hideg évszakokban az árok alját szalmával hintsük fel; a padkára pedig helyezzünk zsupszalmát, szalma- vagy kukoricahéj-fonatot. A talajvizet, illetve esős időkben a csapadékvíz elvezetése és összegyűjtése miatt az árok lenekét enyhé lejtéssel készítjük a bejárattal ellenkező vége felé, és ott ássunk 1—2 ásónyom

mély nyelögödröt.

Magas talajviz esetén a rögtönzött árokóvóhelyeket a föld felszínére fölé nyulva is készíthetjük. Egy méternél magasabb azonban sohasem legyen. Az óvóhely kiemelkedő részét deszkából, vesszőfonatból, vagy termésköböl készítsük el és utána töltsük fel merőlegesen földdel úgy, hogy a fal felső részén legalább 1 méter vastag földréteg legyen. A földet döngöljük. A feltöltés után a befedést ugyanúgy végezzük el, mint az előbbi tárgyalt esetben. Ha egy házban többben laknak, mint 5—6-an, akkor egymástól 20—25 méterre annyi ilyen kis rögtönzött óvóárkot készítünk, hogy egy-egy árokban négy-hat személy tartózkodjék.

Természetesen az ismertetett szükségmegoldásokkal csak ott alkalmazzuk, ahol az érvényben levő, vagy az ezután megjelenő rendeletek mást nem írnak elő. Tehát mindazokban a házakban, amelyeknél a létszám, vagy azok fekvése miatt a hatóság régi házi-, udvari-, árok- vagy házcsoport óvóhely létesítését írja elő: azt kell elkészítenünk. A fentiek szerinti rögtönzött óvóhelyeket tehát csak azok készíthetik, akik nincsenek óvóhely létesítésre kötelezve, de úgy gondolják, hogy lakóhelyük oly területen, fekszik, ahol légitámadások varhatók és emiatt saját és családjuk óvóhelyi védelméről szeretnének gondoskodni.

Az említett két példán ezek részére ismertetjük azokat az otthon található anyagokkal megépíthető rögtönzött óvóhelyeket, melyek anyagi megterheléssel nem járnak és bárki által, bármikor pár órai munkával elkészíthetők és melyek eme egyszerűségük mellett is a légnyomás és a bombák szilánkhatalma ellen feltétlenül védelmet nyújtanak.

A Vöröskereszt gyűjtéshadjáratának eredményei.

Az ez évi október elsején és másodikán országszerte megrendezett Vöröskeresztes gyűjtőnapok alkalmával begyűlt adományok összeszámlálása még nem fejeződött be. Egyes vidékekről beérkezett jelentések szerint azonban már kibontakozik a képe, annak, hogy Erdély népe minden igyekezetével támogatja a Vöröskereszt munkáját és adományával sietett segítségére azoknak, akik e támogatásra rászorultak. Az erdélyi falvakból és városokból eddig beérkezett jelentések alapján a következő részleteredményeket közölhetjük:

Ditró 1.664 P., Ákos 350 P., Mezőtelki 243 P., Marosagárd 59 P., Bátos 550 P., Biharpüspöki 1.066 P., Korond 211 P., Kézdimártonfalva 582 P., Gyimesközéplak 1.078 P., Oklánd 1.138 P., Vargyas 670 P., Lövete 600 P., Monospetri 260 P., Gyimesbükk 454 P., Kibéd 951 P., Oroszhegy 433 P., Tusnádfürdő 266 P., Székelybethlenfalva 374 P., Szászlekenye 918 P., Mezősámsond 988 P., Kézdiszentlélek 708 P., Kobátfalva 41 P., Kilyénfalva 674 pengő összeget gyűjtöttek. Meg kell jegyeznünk, hogy a fenti összegeket a Vöröskereszt helyi fiókok lelkes vezetősége gyűjtötte. Különlegesen kiemelked-

nek gyűjtési eredményükkel a komádi Vöröskereszt Fiók, amely a helyi leventékkal karöltve 1.127, a barótiak 1.503, nagysomkutiak 1.837 pengőt gyűjtöttek. A járási Vöröskereszt fiókok közül messze kiemelkedik a szilágycsehi-i járási Vöröskereszt 5.498 pengőt kitevő gyűjtése, amely dr. Laczay Péter főszolgabíró, Vöröskereszt Fiók elnök érdeme. A városok között Bánffyhunyad 1.307 pengővel, Szilágysomlyó 3.321 pengővel, Zilah 3.946 pengővel, Máramarossziget 11.817 pengővel, Nagyvárad 15.293 pengővel szerepel, de ezenkívül külön gyűjtöttek a Vöröskereszt ápolónői 9.380, a leventék pedig 5.877 pengőt. Kolozsvárott összegyűjtött összeg eddig a 45.000 pengőt is meghaladta.

A végleges összegezésről pontos beszámolót csak hetek múlva lehet majd kapni. Az eddig hozzávetőleges számítások szerint azonban ez az összeg felül fogja mulni az öt millió pengőt.

Ujabb intézkedések az erdélyi gyümölcsstermés feldolgozására.

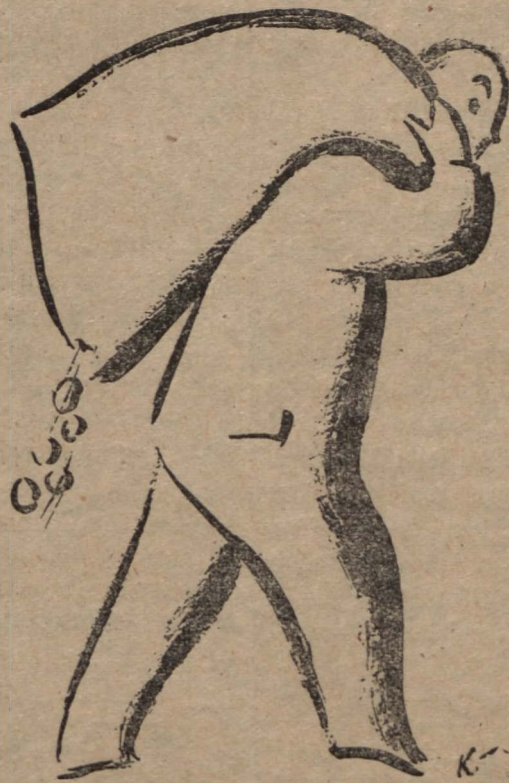
A felszabadulás óta az erdélyi gyümölcstermés fejlesztése érdekében a földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége megtett mindazokat az intézkedéseket, amelyek az erdélyi gyümölcsvidékek termésének kedvező értékesítését szolgálják és az erdélyi gyümölcs jó hírnevét fokozni hivatottak.

A minisztérium már a hazatérést követő esztendőben, 1941-ben gyümölcsaszalókat építtetett Nagyváradon, Avasújvárosban, Szinerváralján és Székelyhidon. Ezek a létesítmények minden tekintetben megfeleltek hivatásuknak és a gazdaközönség az aszalók és tárolók nyújtotta előnyöket a legnagyobb előnyöket a legnagyobb mértékben igénybe is vette. A kétéves gyakorlat azonban megmutatta azt is, hogy ezeket az üzemeket sokkal jobban és tökéletesebben ki lehetne használni akkor, ha azok nemcsak a gyümölcsfélések tárolására és aszalására lennének alkalmasak, hanem megfelelő felszerelés beépítésével azokban gyümölcslekvárt és ugyanevett almapulpot is lehetne készíteni.

A földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége, hogy ezzel is segítségére legyen a gyümölcsstermelő gazdáknak, nemrégiben mind a négy gyümölcsaszalót felszereltette lekvár és almapulp készítéséhez szükséges berendezésekkel. Az üzemek felszerelését és a kereskedők részére történő bérbeadását az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület eszközölte és a bérlőknek kötelességévé tette, hogy a hozzájuk forduló gyümölcsstermelők termelését önköltségi áron dolgozzák fel.

Egy nagy terem fűtésére alkalmas
nagy vaskályha eladó!

Cim: Rósenberg Mór, Medvés.

Éz parancs!

lyukas zsákok nem lehet megtölteni, avult lámpát nem lehet árammal győzni. Minden foglalatba áramtakarékos

TUNGSRAM

lámpát!

Szilágysomlyó népművelési beszámolója.

Abba a nagy nemzetépítő népművelési munkába, amelynek lángja több, mint 2 évtizede világít bele a magyar kulturmunka termékenységébe vármegyénk is belekapcsolódott mindjárt az erdélyi országrész átvételével.

Azóta fénye nemcsak bevilágított a magyar nép életének lelkivilágába, hanem annak munkamelegénél magasba csapott és feloldódott a huszéves elfogódottság lelkeket megült nehézsége, sulya és csaknem elérte az u. n. Csonkaország népművelésének színvonalát.

Ez az értékes munka nemcsak a lelkes vezetőségnek, dr. Gazda Endre alispán, népművelési elnöknek, dr. Szeremley Ákos tanfelügyelő, ügyvezető elnöknek és Faragó Béla, titkárnak fáradhatatlan ügybuzgóságának fokmérője csupán, hanem az előadó tanítóknak, jegyzőknek, orvosoknak, leköszöntöknek, tanároknak, stb. önzetlen munkáján keresztül vármegyénk lakóinak megértő felemelkedtségének is mutatója, amely megértette az idők hívó szavát és a közös munkába belekapcsolódva, együttes építője lett a szebb jövőnek.

A múlt évi beszámolóból tudjuk meg az alant sorakozó érdekes adatokat!

A 41.082 P-ös költségvetést tanfolyamokra, könyvekre, vetítógépek beszerzésére fordították. Ismeretterjesztő előadásokat (1633) analfa-

béta tanfolyamokat (600), továbbképző tanfolyamokat (700), magyarnyelvi tanfolyamokat (534) kézimunkatanfolyamokat (50), gazdasági tanfolyamokat (960), 4537 órában tartottak.

Ezenkívül az EMGE 300 órás tanfolyamot, amelynek keretében zöldmező tanfolyam, pástorképző tanfolyam, gazdasági előjáróképző tanfolyam, háziipari tanfolyamokat is létesített.

Tekintetbe vette a népművelési bizottság vármegyénk különös helyzetét és a román kiségi nemzetiséget sem hagyta ki az építő munkából. Románnyelvű előadást tartottak 414 órában.

Műkedvelői előadás 138 esetben volt, 99 községben. Vetítógépes 305 alkalommal, 27 községben.

Az értékes beszámoló hű képet ad még vármegyénk műveltségi állapotáról is, amely szerint 12 kulturháza, 21 népművelési rádiója 39.133 magyar és 176 kötet román könyvből álló könyvtára szolgálja a népművelési tevékenységet.

Egyesületeink is szép számmal mutatják Szilágysomlyó népművelési magaslátát.

Ifjusági és Legényegylet van: 9, 6 ref. és 3 rk. Leányegyesület: 7, ref. 5, rk. 2. Kaszinóegyesület: 6. Olvasókör: 6. Gazdakör: 38. Gazdasági egyesület: 5. Ref. Nőegylet: 17, rk. 3. Görkath. Vallásos Egyesületek: 8, Rózsafü-

zér Társulat: 7, Jézus Szive Egylet 5, Mária kongregáció: 6, Román földmives Egyesület: 3, Dalárda 30.

Vöröskeresztes ifj. Csoport 127 iskolánál működik, 4498 taggal.

Gondja volt a Népműv. Bizottságnak arra, hogy a szórvány magyarságot is belekapcsolja és magához ölelje e nemzetmentő munkába, hogy ők is haladhassanak a szellemi és gazdasági megerősödés útján.

E rövid beszámoló kivonatból láthatjuk a nagy munka keresztmetszetét, amely a legkisebb egységétől a legnagyobbig a belső arcvonal szilárdságának megerősítésére a lelki kitartásra való nevelésre acélozta, hogy a tanfolyamokon tanultakat a gazdasági életben érvényesítve, nagyobb tudással, igazabb öntudattal, őszintébb szeretettel készüljön Szilágysomlyó népe a győzelemre, átvészelve a mai jelent a boldogabb, a szebb magyar jövőre.

Búcsú a Magura városától.

Minden bucsu fájdalmas. Határkövet jelöl. Az életutnak egy darabját megtettük, ezt juttatja eszünkbe.

Mit érezhetett Báró Eötvös József, mikor a szabadságharc viharának előestéjén el kellett hagynia az országot. „Isten veled te, völgy ti, zöld hegyek. Gyermekeimem s bánatom tanyája, Isten veled, én messze el megyek“, így kiált gyönyörű Bucsujában.

Az elválás mérhetetlen fájdalmát érezte. Felzokogott a lelke, mert nélkülöznie kellett mind azt, amihez annyi szép emlék fűzte.

Ezt érzem és, tollal le nem írható, szóval nem ecsetelhető fájdalmat.

Fáj a szívem, hogy nem láthatlak többé kedves kicsi városom, Magura királynője, Erdély koronájának legszebb boglárkája.

Hányszor végig róttam hosszú fűt-cádat, amely a hepe-hupás Szilágysághoz hiven, mintha csak a magyar sorsot akarná példázni egyszer völgynek, más-szor dombnak tart.

Valahányszor a római katolikus templom előtt letekintettem rád, kértem a kereszten karjait feléd kitérő Krisztus Urunkat, hogy áldjon meg Téged. Hogy magyar a magyart értse meg falaid közt s legyenek mind egyek, akik benned hisznek. Hogy lángoljon fel a szivekben a szeretet isteni Szived iránt. Hiszen ezt az országot a kard mellett elsősorban a kereszt őrizte meg magyarnak.

Kies Báthory parkódból de sokszor gyönyörködtem el hegyeid koszorúján.

Országunk címerének hármass halmát oly szépen domborítja ki hármass csucsod.

Egyszerű, de finom — s kicsi városom — bájosod oly illő stílusban, épült gimnáziumodban nevelj mindig magyar ifjúságot, magyar jövődnek.

És te Magura, szőlőnevelő, erdőkoszoruzta kies hegy. Te szivedhez szorítva dajkálod e várost. Édes meséket, szomorú-vidám dalokat sugsz neki.

Adsz neki balzamos, oxigéndus levegőt, mely felüdítse, hogy ha ellankad Felfrissíted kristály tiszta forrásaiddal. Üdítő árnyékot adsz neki zugó tölgyeseidben, haragoszöld fenyveseidben, ha a vad üzésben elfáradva lepihen a vadász a Törvényfáknál vagy a Pokoltónál.

Hányszor bejártam rengetegeid. Isme-

rem minden ösvényedet. Mily szép a világ, de jó élni, s mily kívánatos lenne örökre itt pihenni meg, ott a Törvényfáknál, a feketezöld fenyők alatt — sokszor sugaltál nekem ily gondolatokat.

És te Fenyves, kis szelid lankáiddal a tulsóoldalon őrzöd a városka álmait, menyire szerettelek téged. Szépen gondozott utaidon sétálva ki-kikandikáltam a lombok közül s tündéri látvány tárolt elém — a város tornyaival kimagasló épületei fürödtek a nap aranyában.

Eltűnik szemem elől kies arcod, de távol Tőled a legelőszőr felszabadult városkában nevelne az ifjúságot lelkemben örökké élni fogsz

Csomor József
gimn. tanár.

Városi Mozcószínház

Október 30—31. Nov. 1.

Szombat—vasárnap—hétfő.

Magyar filmek koronája! KARÁDI
KATALIN nagy szerepe.

Külvárosi örszoba

Nov. 2. Csak 1 napig! Kedd.

Csak 16 éven felülieknek!

Magyarul beszélő nagyszerű külföldi film.

Valborg-éji kaland

Nov. 3—4. Szerda—csütörtök.

Nagy kacagó est.

Zoro-Huru a két örömapa

FIGYELEM: Előadásainkat hétköznapokon 6 és 8, vasárnap és ünnepnapokon 3, 5 és 7 órákor kezdjük.

Tájékoztató

a lövészkötelezettség teljesítésével kapcsolatosan.

A 9.160/1939. M. E. számú rendelettel szabályozott, törvényen alapuló lövészkötelezettség teljesítésével kapcsolatosan a gazdasági életben felmerült az a kérdés, hogy a munkaadók az alkalmazottakat a munkaidőkből a lövészkötelezettség teljesítésére fordított idő alatt díjazni tartoznak-e, vagy sem. Az iparügyi miniszter e kérdésben 19.575/XIII—1943. számmal kiadott rendelkezésében határozott állást foglalt, amelynek egyes rendelkezéseit a kolozsvári kerületi kereskedelmi és iparkamara az alábbiakban hozza az érdekelt kereskedelmi és ipari képviselők, valamint a nagyközönség tudomására.

Az 1939 II. tc. 72. § a értelmében a lövészkötelezettség teljesítésére kellő szabad időt kell biztosítani és kötelessége teljesítéséből a lövészkötelezetre semmiféle hátrány nem hárulhat. A munkavállaló munkaidejét megfelelőképpen kell beosztani. Amennyiben a munkaadó a lövészkötelezett munkavállaló idejét úgy osztja be hogy az alkalmazott a megállapított munkaidőből a lövészkötelezettség teljesítése miatt mulaszt, a munkaadó az alkalmazottnak

a mulasztás tartamára is köteles bért fizetni, tehát az alkalmazott heti, havi vagy napi béréből ezen a címen semmit nem vonhat le, órabér vagy teljesítménybér esetében átlagos órakeresetét a mulasztott időre is köteles megfizetni. Az a munka vagy szolgálatadó, aki a fentieknek meg nem felelő magatartást tanúsít a lövészkötelezett munkavállalójával kapcsolatban büntetőjogilag felelősségre vonható. — A vonatkozó 9.160—1939. M. E. számú rendelet 25. §-a értelmében az a munkaadó, aki lövészkötelezett alkalmazottját kötelessége teljesítése miatt hátránnyal sújtja, vagy alkalmazásából elbocsátja, — amennyiben cselekménye súlyosabb büntetőrendelkezés alá nem esik, — kihágást követ el és 2 hónapig terjedhető elzárással büntetendő. A kiszabható pénzbüntetés 8.000 P.-ig terjedhet. A kihágás elbírálása a közigazgatási hatóságnak, a rendőrség működési területén pedig a m. kir. rendőrségnek, mint rendőrbüntető-bíróságnak, III. fokozatú belügyminisztériumban szervezett kihágási tanácsnak hatáskörébe tartozik. A fentieket a székely határőr zászlóalj kötelékében lövészkötelezettséget teljesítő munkavállaló tekintetében is alkalmazni kell.

A fentiekből megállapítható, hogy a miniszter a lövészkötelezettség tekintetében is ugyanugy intézkedett, mint az annak idején a leventegyakorlatokon eltöltött idő díjazásának kérdésében történt.

HIREK

— Házasság. Schönstein Ferenc és Ferenczi Irénke 1943. október 23-án Esztáron tartották esküvőjüket.

— Az állami polgári fiúiskolában a tanítás november 3-án kezdődik.

2 ügyes fiut

műszerész-tanulónak

felvesz Vásárhelyi Gyula
műszerész.

Kerékpározni tudók előnyben.

Hirdessen a „Szilágysomlyó“-ban!